

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΥ

ΤΟΥ 4^{ου} ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ «ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ»

Τεύχος 2 -Πάσχα 2014- Η *Μαθητική διάσταση* είναι ελεύθερα προσβάσιμη μέσω της ιστοσελίδας του σχολείου μας και δεν αποτελεί σε καμιά περίπτωση προϊόν προς πώληση.

Αφιέρωμα τεύχους

Δύο πολιτιστικά προγράμματα- Ένας κοινός στόχος: το αρχαίο θέατρο της πόλης μας!

Επιτέλους, αρχίζει!

Επιτέλους, έγινε το πρώτο βήμα για την αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου της πόλης μας! Η ημερίδα που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 18 Δεκεμβρίου 2013 στις 19:00 μ.μ. στο Διοικητήριο της Σπάρτης είχε στόχο την ενημέρωση των πολιτών για τη σημαντική αυτή απόφαση και την παρουσίαση της μελέτης αναστήλωσης και αποκατάστασης.

Στην εκδήλωση παρευρέθησαν ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. Ευστάθιος, ο περιφερειάρχης Πελοποννήσου, κ. Π. Τατούλης, η αντιπεριφερειάρχης κ. Α. Τζανετέα και ο δήμαρχος Σπάρτης, κ. Σ. Αργειτάκος. Όλοι τους τόνισαν τη σημασία της προσπάθειας αυτής για την ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και συγκεκριμένα του

Περιμένοντας το Πάσχα!

Παρακολουθήσαμε την εκδήλωση για την Άλκη Ζέη!

Ποιήματα μαθητριών του σχολείου μας που βραβεύτηκαν

Συνέντευξη με τον πρόεδρο του «Διαζώματος» κ. Στ. Μπένο

Μια ταινία μάς εμπνέει!

αρχαιολογικού χώρου της αρχαίας ακρόπολης της πόλης μας.

Ανάμεσα στους ομιλητές ήταν ο εκπρόσωπος του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» κ. Αγουρίδης, ο οποίος μίλησε για τη χορηγία του Ιδρύματος με σκοπό την αναστήλωση και ανάδειξη του θεάτρου. Ακολούθησαν ο τ. υπουργός κ. Ι. Βαρβιτσιώτης, ο τ. δήμαρχος κ. Δ. Ματάλας, που δήλωσε ότι παραχωρεί μέρος του οικοπέδου του δίπλα από το θέατρο, για να συνδράμει στην ανάδειξη του χώρου, καθώς και ο πρόεδρος του σωματείου «Διάζωμα», κ. Στ. Μπένος, ένας από τους εμπνευστές της προσπάθειας.

Μετά τις ομιλίες ακολούθησε αναλυτική παρουσίαση του σχεδίου αναστήλωσης του θεάτρου από τον αρχιτέκτονα κ. Γ. Ορεστίδη.

Η ομάδα μελέτης των αρχαίων θεάτρων του σχολείου μας και η ομάδα δημοσιογραφίας και λόγου βρέθηκαν εκεί, με τη συνοδεία των υπεύθυνων καθηγητών των δύο πολιτιστικών προγραμμάτων, κ. Ι. Σταυρόπουλου και Ι. Κονδυλόπουλου και των εκπαιδευτικών Θ. Καρρά και Μ. Χαρίτογλου.

Παρακολουθήσαμε την εκδήλωση και, μετά το πέρας της, συνομιλήσαμε με τον κ. Στ. Μπένο. Η συζήτηση μαζί του παρατίθεται σε άλλο [σημείο του τεύχους](#).

Κοινή πεποίθηση όλων μας είναι ότι οφείλουμε να στηρίξουμε την προσπάθεια αυτή, ώστε να αναδειχθεί ένα τόσο σημαντικό αρχαιολογικό μνημείο της περιοχής μας. Η συντακτική μας ομάδα αποφάσισε να αφιερώσει το **δεύτερο τεύχος** της εφημερίδας μας στο συγκεκριμένο θέμα, αλλά και να παρουσιάσει όλες τις δραστηριότητες του αδελφού πολιτιστικού προγράμματος, που αφορά τα αρχαία θέατρα.

Ρεπορτάζ: Χριστίνα Γιαννακοπούλου

Μέλη των δύο προγραμμάτων μετά τη συνέντευξη με τον κ. Στ. Μπένο

Για να διαβάσετε για το αρχαίο θέατρο και την Ακρόπολη της Σπάρτης, πατήστε [εδώ](#).

Για να διαβάσετε σχετικά με το σωματείο «Διάζωμα», τους στόχους και τις δραστηριότητές του, πατήστε [εδώ](#).

Φράσεις του κ. Μπένου που μας εντυπωσίασαν:

«Μόνο οι ψυχές των ανθρώπων είναι αυτές που δίνουν δύναμη και βάθος στη δουλειά που κάνει το κράτος μας».

«Οι εμπειρίες μου από το «Διάζωμα» είναι το πιο όμορφο πράγμα που έχω ζήσει».

«Δυστυχώς η πατρίδα μας έζησε διάφορες περιόδους, κατά τις οποίες το κράτος μετατράπηκε σε ένα κράτος συμφερόντων».

Για να διαβάσετε όλη τη συνέντευξη που μας έδωσε ο κ. Μπένος, πατήστε [εδώ](#).

Με τη ματιά του μαθητή

Το ωραίο ταξίδι

Παρασκευή 18:30 - 20:00, «ομάδα Δημοσιογραφίας και Λόγου». Σάββατο πρωί 09:00 - 11:00, πρόγραμμα για τα «αρχαία θέατρα». Ανάμεικτα συναισθήματα. Για τους πολλούς, σπατάλη του ελεύθερου χρόνου, περισσότερη δουλειά για το σπίτι, βαρετή υποχρέωση. Για εμάς, δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, ανυπομονησία για τη συνάντηση με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, ενδιαφέρον για το αντικείμενο μελέτης, πολλή όρεξη για δουλειά.

Αρχές του Οκτώβρη τα δύο προγράμματα ξεκινούν, και κάπως έτσι ξεκινά και το ταξίδι μας. Με το πρόγραμμα της ομάδας Δημοσιογραφίας και Λόγου, δραστηριοποιηθήκαμε και παρακολουθήσαμε διάφορες εκδηλώσεις, από τις οποίες πήραμε υλικό για τα άρθρα μας και ήρθαμε σε επαφή με σπουδαία πρόσωπα του πνεύματος και της τέχνης. Από αυτούς αντλήσαμε αξίες και ιδανικά. Αυτοί ήταν, ο γνωστός ποιητής Τίτος Πατρίκιος και η διευθύντρια της εθνικής πινακοθήκης Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα, καθώς και η συγγραφέας Άλκη Ζέη. Επιβραβευθήκαμε για την προσπάθεια που κάναμε, καθώς μας αφιέρωσαν τον πολύτιμο χρόνο τους και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους θέσαμε (βλ. σχετικά στο [πρώτο τεύχος](#)). Επίσης, παρακολουθήσαμε την παρουσίαση για την ανακατασκευή του αρχαίου θεάτρου στην πόλη μας. Πήραμε συνέντευξη από τον πρόεδρο του συλλόγου «Διάζωμα» κ. Μπένο Σταύρο. Έτσι, σιγά - σιγά στήσαμε το πρώτο τεύχος της εφημερίδας μας, το οποίο συμπεριλάμβανε αρκετά θέματα που απασχολούν τόσο την κοινωνία, όσο και εμάς προσωπικά.

Στο δεύτερο πρόγραμμα, για τα αρχαία θέατρα, ασχοληθήκαμε αρχικά, με τη δημιουργία διάφορων εργασιών, σχετικών με το πρόγραμμα. Στη συνέχεια παρακολουθήσαμε μία ξενάγηση στο αρχαίο θέατρο της πόλης μας, για το οποίο προβλέπεται η ανακατασκευή του, ενώ επισκεφθήκαμε και το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου.

Και στα δύο προγράμματα δουλέψαμε, συνεργαστήκαμε, ενημερωθήκαμε, προβληματιστήκαμε και διασκεδάσαμε. Λειτουργήσαμε ως ομάδα, δίνοντας ο καθένας τα καλύτερα στοιχεία του χαρακτήρα του. Ακόμα και οι αντιπαραθέσεις μας, κάποιες φορές, μας έκαναν να προχωρήσουμε ένα βήμα ακόμα και να γίνουμε πολύ δημιουργικοί. Οι συντονιστές του προγράμματος, πάντα δίπλα μας, δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για μάθηση, για προβληματισμό, για έρευνα και για

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΜΑΣ ΟΜΑΔΑ

Από την Α' τάξη: Δαλιάνη Αλεξάνδρα, Δαλιάνη Νικολία, Δαλιάνη Βασιλική, Δημάκη Σταυρούλα, Καλογεράκου Βασιλεία, Κουλουβάκου Σταυρούλα, Κωνσταντέλλου Ευαγγελία, Παινήσης Ηλίας - Ιωάννης, Σκούπα Αλεξάνδρα, Ψηλακάκου Ελίζα.
Από τη Β' τάξη: Ρηγάκος Σταύρος, Τσιμπιδη Σταυρούλα, Χούπη Κατερίνα.
Από τη Γ' τάξη: Γιαννακοπούλου Μαρία - Ιωάννα, Γιαννακοπούλου Χριστίνα, Δημάκη Πανωραία, Κόλλιας Κωνσταντίνος, Κουτρουμάνη Ελευθερία, Κουκούτση Κωνσταντίνα, Κουτσοβίτη Μελίνα, Νικολοπούλου Αλεξάνδρα, Μηλιάκου Γεωργία, Μόρσινκ-Παλούμπα Βερενίκη.

Εξωτερικοί συνεργάτες τεύχους:

Μηνακιάκη Κυριακή,
Τουρνά Μαρία,
Φωτοπούλου Μαρίλια,
Θεοφιλάκος Θανάσης,
Γκίκας Λάμπρος.

Τα κείμενα του τεύχους επιμελήθηκαν φιλολογικά τα μέλη της ομάδας μας.

Με τη ματιά του εμπυχωτή...

Σχεδιάζοντας με το συνάδελφο Γ. Σταυρόπουλο τα δύο πολιτιστικά προγράμματα που υλοποιούμε κατά το σχολικό έτος 2013-14 στο 4^ο Γυμνάσιο Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος», είχαμε συμφωνήσει σε κάποια σημεία τα δύο προγράμματα να συναντηθούν και να λειτουργήσουν ως «συγκοινωνούντα δοχεία», αλληλοτροφοδοτούμενα με υλικό και δραστηριότητες. Ήρθε λοιπόν η στιγμή να εκδοθεί το δεύτερο τεύχος της εφημερίδας μας με ένα εκτενές **αφιέρωμα στα αρχαία θέατρα** και, ειδικότερα, στην προσπάθεια ανάπλασης του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης.

Βέβαια, δε λείπει και από το τεύχος αυτό η επίκαιρη ύλη και κάποια από τα ρεπορτάζ που συνέγραψαν μέλη της συντακτικής ομάδας με αφορμή εκδηλώσεις της σχολικής ζωής και της πολιτιστικής ζωής της πόλης μας στο διάστημα που μεσολάβησε από το προηγούμενο τεύχος. Η συνέχεια στο τρίτο τεύχος.

Γ. Κονδυλόπουλος

δημιουργία.

Μπορεί στο ταξίδι μας να είμαστε λίγοι. Ωστόσο, για να ταξιδέψεις, πρέπει να αρπάξεις την ευκαιρία. Για να «ταξιδέψει» κάποιος πρέπει να κάνει το σωστό προγραμματισμό, να είναι στην ώρα του στο σταθμό και να ακολουθήσει το σωστό δρομολόγιο. Διαφορετικά, το ταξίδι δεν έχει αξία. Να γίνεις μέλος της ομάδας, να λειτουργήσεις συνεργατικά, διατηρώντας, παράλληλα, και τη μοναδικότητα του χαρακτήρα σου.

Ελευθερία Κουτρουμάνη

Εντυπώσεις...

Γραφικά σοκάκια...

Πλησίαζε η μέρα της πολυπόθητης μονοήμερης εκδρομής στο ιστορικό Ναύπλιο! Στις 28 Μαρτίου θα γνωρίζαμε την πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδος, θα περπατούσαμε στα γραφικά σοκάκια, θα μέναμε έκθαμβοι μπροστά στην όψη του Παλαμηδιού, θα αγναντεύαμε το Μπούρτζι που δέσποζε θάλασσα. Φυσικά δεν... Θα αφήναμε ήσυχα τα τοπικά καταστήματα της περιοχής, με τα παραδοσιακά εδέσματα και τα καλαίσθητα αναμνηστικά.

Και η μέρα που περιμέναμε επιτέλους έφτασε! Κατά τη διάρκεια τη διαδρομής, κάναμε μία στάση στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου, με σκοπό να ξεναγηθούμε στον αρχαιολογικό χώρο του Ασκληπιείου και να παρακολουθήσουμε ένα απόσπασμα από την τραγωδία του Ευριπίδη, *Ελένη*. Την πρωτοβουλία της επιλογής και παρουσίασης του συγκεκριμένου αποσπάσματος πήραν μαθητές της Γ' Γυμνασίου, που συμμετέχουν στο πρόγραμμα για τα αρχαία θέατρα. Οι συμμαθητές μας μάς έδωσαν μία μικρή γεύση από την προσπάθειά τους, καθώς το θεατρικό έργο θα παρουσιαστεί στην ολοκληρωμένη του μορφή στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Μετά από μία σύντομη αναδρομή στην αρχαία εποχή, το λεωφορείο θα μας οδηγούσε στη σύγχρονη...

Ναύπλιο... Μεσημέρι! Οι μαθητές χωρίστηκαν σε παρέες και σκορπίστηκαν με ταχύτητα φωτός στα δεκάδες παραδοσιακά σοκάκια της περιοχής. Λουλούδια ανθισμένα, η άνοιξη στο καλύτερό της σημείο, οι ακτίνες του ήλιου συνδυάζονταν με ένα ψυχρό αεράκι, επαναφέροντας στις μνήμες μας τις παλιές καλές εποχές. Η αισθητική της πόλης αυτής, μοναδική. Ο βενετσιάνικος αέρας, από τη μια, και οι μνήμες από το ξεκίνημα του νεοελληνικού κράτους, από την άλλη, αιωρούνταν στον αέρα. Όλοι καταλάβαμε γιατί το Ναύπλιο είναι από

Σχετικά με τις διακοπές μας

Σύμφωνα με δημοσιεύματα στον ημερήσιο και κυριακάτικο Τύπο, με την καινούρια χρονιά, τα σχολεία θα ανοίγουν για τους μαθητές στις 5 Σεπτεμβρίου. Οι μαθητές για πρώτη φορά θα έχουν χειμερινές διακοπές, κάτι που θα προκαλέσει την επιμήκυνση του σχολικού έτους κατά μία εβδομάδα στην έναρξη και στο τέλος του. Η «λευκή εβδομάδα» θα συνδυαστεί με αύξηση των εκπαιδευτικών εκδρομών και μείωση των περιπάτων. Ακούγεται, μάλιστα, ότι θα περιοριστούν οι ημέρες των διακοπών του Πάσχα, ίσως και των Χριστουγέννων.

Όλα αυτά δεν μπορούν, βέβαια, να μας αφήνουν αδιάφορους. Οι διακοπές του Πάσχα και των Χριστουγέννων, εκτός και από μια περίοδο ξεκούρασης, είναι και ένα διάστημα οικογενειακής θαλπωρής και αφοσίωσης στην παράδοση και στη θρησκεία. Το διάστημα αυτό είναι πολύ μικρό για να περιοριστεί από μια απότομη επιστροφή στα θρανία, διακόπτοντας την κατάνυξη και τη συγκίνηση των Άγιων Ημερών του Πάσχα, μέρες που φέρνουν στη θύμησή μας την ανιδιοτελή και αδιάκοπη προσφορά του Ιησού στους ανθρώπους. Τέλος, δε θεωρούμε σωστό να περιοριστούν δύο τόσο σημαντικές γιορτές για τη θρησκεία μας, όπως τα Χριστούγεννα και το Πάσχα και να θεσπιστεί η «Λευκή Εβδομάδα», ένας θεσμός ανούσιος με μοναδικό σκοπό την ενίσχυση του τουρισμού στη χώρα μας.

Δuo μέλη της συντακτικής ομάδας

τους δημοφιλέστερους προορισμούς για τις σχολικές εκδρομές και για κάθε τουρίστα.

Κρίμα που ήρθε η ώρα να φύγουμε! Το Ναύπλιο μας χάρισε με το δικό του μοναδικό τρόπο αξέχαστες εμπειρίες, ανάμεικτα συναισθήματα, ευχάριστη διάθεση και αντικατέστησε για λίγο τη δύσκολη καθημερινότητα μας. Πώς μπορεί ένας τόπος να σε αναζωογονεί τόσο πολύ και να σου ανεβάζει την ψυχολογική διάθεση; Αναπάντητο ερώτημα...

Χριστίνα Γιαννακοπούλου

Ελευθερία Κουτρουμάνη

Η εκδρομή μας σε χρόνο ενεστώτα

Σήμερα είναι η μέρα που περιμένουμε εδώ και καιρό, η μέρα της εκδρομής! Ξυπνάμε νωρίς από την αγωνία μας. Έρχεται η ώρα να πάμε στο σχολείο και να επιβιβαστούμε στο λεωφορείο.

Επιτέλους ξεκινήσαμε!!! Η ώρα κυλά ευχάριστα κατά τη διαδρομή, μιας και παίζουμε, φωνάζουμε συνθήματα και γελάμε πολύ.

Φτάνουμε στην Επίδαυρο μετά από μια στάση που κάναμε στην Νεστάνη. Τώρα πάμε να επισκεφθούμε το αρχαίο θέατρο και το Μουσείο.

Ένας ξεναγός μας περιμένει και μας μιλά για τη θαυμαστή ακουστική του θεάτρου αυτού.

Αυτή τη στιγμή παρακολουθούμε ένα απόσπασμα από την «Ελένη» του Ευριπίδη που διάλεξαν μαθητές του σχολείου μας και η οποία θα παρουσιαστεί στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Στη συνέχεια πάμε προς τα λεωφορεία. Βέβαια βγάζουμε και καμιά φωτογραφία πού και πού.

Τώρα κατευθυνόμαστε προς το Ναύπλιο, τον αγαπημένο μας προορισμό! Φτάσαμε! Πάμε για φαγητό. Η προτίμηση των μαθητών είναι τα ψητοπωλεία, οπότε και εμείς καταλήγουμε σε ένα από αυτά. Φάγαμε και πάμε για παγωτό και για ψώνια. Το παγωτό υπέροχο και τα δωράκια και τα αναμνηστικά ακόμη καλύτερα. Κάνουμε και μερικές βόλτες στη θάλασσα πριν φύγουμε από αυτόν τον υπέροχο τόπο με την τόσο ομορφιά και τη μεγάλη ιστορία.

Τέσσερις η ώρα, ώρα να φύγουμε πια. Συγκεντρωνόμαστε και μπαίνουμε μέσα στα λεωφορεία. Επιστρέφοντας απολαμβάνουμε

Ναύπλιο

Η κεντρική πλατεία του Ναυπλίου

Επίδαυρος

τις τελευταίες στιγμές της εκδρομής παίζοντας και λέγοντας ανέκδοτα.

Δυστυχώς φτάσαμε... Τα συναισθήματα μας είναι ανάμεικτα. Τα ωραία πράγματα τελειώνουν γρήγορα.

Ελίζα Ψηλακάκου

Νικολία Δαλιάνη

Ήμασταν κι εμείς εκεί!

Συναντώντας την αγαπημένη μας συγγραφέα!

Παρουσίαση του νέου βιβλίου της Άλκης Ζέη

Τη 14^η Μαρτίου 2014, κατέφθασε στην Κουμαντάρειο Πινακοθήκη της πόλης, η Ομάδα Δημοσιογραφίας και Λόγου του 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος», μετά την καθιερωμένη της συνάντηση στο χώρο του σχολείου μας, με στόχο να παρακολουθήσει την παρουσίαση του βιβλίου «Με μολύβι φάμπερ νούμερο 2» της διάσημης συγγραφέως και αγαπημένης όλων μας, της Άλκης Ζέη. Στο βιβλίο η συγγραφέας εξιστορεί τα προσωπικά της βιώματα από τη γέννησή της έως και το γάμο της.

Ο χώρος αποδείχθηκε εξαιρετικά μικρός για μια τέτοια εκδήλωση κι έτσι η ομάδα μας δεν μπορούσε να έχει, στο σύνολό της, άμεση πρόσβαση στη συγγραφέα. Δεν πτοηθήκαμε όμως! Παρακολουθήσαμε την παρουσίαση καθισμένοι στα σκαλιά που οδηγούν στο δεύτερο όροφο της Πινακοθήκης.

Η παρουσίαση του βιβλίου

Η εκδήλωση ξεκίνησε με μία μικρή εισαγωγή της επιμελήτριας της Κουμανταρείου Πινακοθήκης, κυρίας Γεωργίας Κακούρου - Χρόνη. Την κυρία Κακούρου, η ομάδα μας είχε την ευκαιρία να γνωρίσει στα εγκαίνια της έκθεσης «Χαρτογραφία του Χώρου και του Χρόνου», εκδήλωση για την οποία υπάρχει εκτενές ρεπορτάζ στο πρώτο τεύχος της εφημερίδας.

Η Άλκη Ζέη στο διαδίκτυο

Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για την Άλκη Ζέη, επισκεφτείτε την επίσημη ιστοσελίδα της, η οποία περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- ✚ Ένα σύντομο εισαγωγικό σημείωμα που περιέχει όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες για μια καλύτερη γνωριμία με την προσωπικότητα της αλλά και το έργο της.
- ✚ Τα βιογραφικά στοιχεία της συγγραφέως, συνοδευόμενα με ένα πλούσιο φωτογραφικό υλικό.
- ✚ Περιληπτική παρουσίαση των σημαντικότερων βιβλίων της.
- ✚ Κριτικά σημειώματα για το έργο της.
- ✚ Σκέψεις και κριτικά σημειώματα από άλλους ανθρώπους του πνεύματος, όπως ο Τίτος Πατρίκιος, ο Μάριος Πλωρίτης κ.α.
- ✚ Και τέλος, παρατίθεται ψηφιακό υλικό και διαδικτυακοί σύνδεσμοι.

(Επιμέλεια σημειώματος: Αλεξάνδρα Σκούπα)

Στη συνέχεια η κ. Αγγελική Βουλουμάνου, σύμβουλος επικοινωνίας στον εκδοτικό οίκο «Μεταίχμιο», όπου εκδίδεται και το νέο βιβλίο, ξεκίνησε να μιλά σχετικά με το βιβλίο και τη συγγραφέα, με λόγια εγκάρδια και συγκινητικά. Συγκεκριμένα, ανέφερε πως το νέο βιβλίο της Άλκης Ζέη «είναι ένα ακόμη δώρο προς όλους εμάς. Άλλωστε, η λογοτεχνία που γράφει προέρχεται μέσα από την καρδιά της.»

Κατόπιν, πήρε το λόγο η κ. Μαρία Στασινοπούλου, κριτικός λογοτεχνίας και συγγραφέας. Με τη σειρά της, παρουσίασε με κολακευτικά σχόλια το βιβλίο και ευχαρίστησε τη συγγραφέα για την προσφορά της στη λογοτεχνία.

Η Άλκη Ζέη για το νέο της βιβλίο

Η στιγμή που περιμέναμε όλοι έφτασε! Ο λόγος δόθηκε στην ίδια την Άλκη Ζέη, η οποία διάβασε ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από το βιβλίο της. Η φωνή της, αναλλοίωτη τόσα χρόνια, εξακολουθεί να μαγεύει το κοινό, που την παρακολουθούσε προσηλωμένο. Η αφήγησή της μας μετέφερε σε μία άλλη εποχή, στην εποχή που εξιστορούσε και, με τον απλό αλλά υπέροχο τρόπο της, μας καθιστούσε μέρος της ιστορίας. Αξίζει να σημειώσουμε πως η Άλκη Ζέη εξιστορεί στο βιβλίο τις αναμνήσεις της με τη συμμαθήτριά και καλή της φίλη, την αείμνηστη Ζωρζ Σαρή, ενώ είναι διαρκώς παρόντες στην αφήγησή της σημαντικές προσωπικότητες του πολιτισμού μας, όπως ο Νίκος Γκάτσος, ο Ανδρέας Εμπειρικός, ο Κάρολος Κουν, ο σύζυγός της Γιώργος Σεβαστίκογλου και η θεία της, η Διδώ Σωτηρίου.

Ο λόγος στο κοινό

Μετά το πέρας της αφήγησης, ο λόγος δόθηκε στο κοινό, που θέλησε να μάθει κάθε λεπτομέρεια για τη συγγραφέα και τον τρόπο που εργάζεται. Προς έκπληξη όλων, τις περισσότερες ερωτήσεις υπέβαλαν παιδιά, ηλικίας κάτω των 10 χρόνων, παρά ενήλικες. Αυτό το γεγονός αποδεικνύει πόσο αγαπητή ήταν, είναι και θα είναι η Άλκη Ζέη στα παιδιά. Ωστόσο, δεν έλειψαν οι ερωτήσεις και εξομολογήσεις που έκαναν ενήλικες και παιδιά γυμνασίου. Παρακάτω, παρατίθενται οι ερωτήσεις που έκαναν μέλη της ομάδας μας.

Μετά το τέλος της εκδήλωσης οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να συναντήσουν την Άλκη Ζέη και να υπογράψουν αντίτυπα των βιβλίων της.

Μέλη της συντακτικής μας ομάδας με την αγαπημένη τους συγγραφέα Άλκη Ζέη

Η συγγραφέας υπογράφει αντίτυπα βιβλίων της

Πολλοί από εμάς, αγόρασαν ή έφεραν μαζί τους ένα ή περισσότερα βιβλία της συγγραφέως, η οποία τα υπέγραψε με προθυμία.

Αποτίμηση

Η εκδήλωση αυτή θεωρείται μία ακόμα ξεχωριστή στιγμή για την ομάδα μας, τα μέλη της οποίας είχαν την ευκαιρία να δουν από κοντά την αγαπημένη τους συγγραφέα και να παραλάβουν υπογεγραμμένο βιβλίο της.

Έτσι προστέθηκε και η Άλκη Ζέη στην τριάδα ανθρώπων του πνεύματος, που γνωρίσαμε εφέτος. Πρώτα ο Τίτος Πατρίκιος και η Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα και μετά η Άλκη Ζέη. Δεν τα πήγαμε και άσχημα, νομίζουμε...

Ρεπορτάζ: Μηλιάκου Γεωργία

Οι ερωτήσεις μελών της συντακτικής μας ομάδας προς τη συγγραφέα

- Πώς κατορθώνετε να μεταφέρετε τους αναγνώστες σας σε μία άλλη εποχή; Στο βιβλίο «Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου» μιλάτε για τις δυσκολίες στην Κατοχή· το «Κοντά στις ράγες» διαδραματίζεται στη Ρωσία, ενώ στο «Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της» μιλάτε για τη μάστιγα των ναρκωτικών. Πώς μπορείτε και ταξιδεύετε τους αναγνώστες από εποχή σε εποχή;

Απαντώντας στην ερώτηση αυτή, η κ. Ζέη είπε πως, για να συγγράψει ένα βιβλίο πρέπει να έχει ζήσει την εποχή. Αδυνατεί να γράψει για κάτι που δεν ξέρει. Συγκεκριμένα, προτού συγγράψει το βιβλίο « Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της» επισκέφθηκε και γνώρισε από κοντά το πρόβλημα στο Ίδρυμα Απεξαρτημένων από τα ναρκωτικά Ατόμων.

- Πώς κρίνετε το έργο σας; Αφού το διαβάσετε κάτι, πώς αξιολογείτε όσα έχετε γράψει;

Στην ερώτηση αυτή, η συγγραφέας απάντησε πως η καλύτερη κριτική για τα βιβλία της είναι η αγάπη των παιδιών προς αυτά και τα χιλιάδες αντίτυπα που έχουν πουληθεί. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα, έφερε το βιβλίο «Το καπλάνι της βιτρίνας», το οποίο έχει βγει στην αγορά από το 1963, και συνεχίζει να συγκαταλέγεται σταθερά στις προτιμήσεις των αναγνωστών.

- Ποια πρόσωπα σημάδεψαν τη συγγραφική σας πορεία;

Απαντώντας στην ερώτηση αυτή, η κ. Ζέη ανέφερε πως πολλές προσωπικότητες έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πορεία της, στις οποίες αναφέρεται εκτενώς στο βιβλίο. Πρόσθεσε ότι περισσότερο από όλους την επηρέασαν οι δάσκαλοί της.

Ήμασταν κι εμείς εκεί...

Βραβεύσεις συμμαθητριών μας στην εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

Παγκόσμια ημέρα ποίησης η 21η Μαρτίου. Με την ευκαιρία της επετείου η Ένωση πνευματικών δημιουργών Λακωνίας "Χείλων ο Λακεδαιμόνιος" προκήρυξε διαγωνισμό ποίησης με θέμα "Ο τόπος μου" για τους μαθητές των δημοτικών και γυμνασίων του νομού μας. Για κάθε τάξη δόθηκαν ένα βραβείο και τρεις έπαινοι. Από το σχολείο μας συμμετείχαν με ποιήματά τους 15 μαθητές και μαθήτριες της Α' και Β' τάξης.

- Βραβεύτηκε η μαθήτρια **Μαρίλια Ψωτοπούλου** της Β' Γυμνασίου.
- Έπαινο έλαβε η μαθήτρια **Κυριακή Μηνακάκη** της Α' Γυμνασίου.

Ακολουθούν τα ποιήματα των δύο μαθητριών.

Συγχαρητήρια τόσο στις βραβευθείσες όσο και στα υπόλοιπα παιδιά που συμμετείχαν στο διαγωνισμό!

Ο τόπος μου

Από μια λάμψη ξεχείλισε γάργαρο νερό
Ήτανε του Ευρώτα
Μοίρασε τη ζωή και την έκανε αθάνατη
Από μια λάμψη γεννήθηκαν θεμέλια ακέραια
Του πολλοί τα καταπάτησαν
Μα δεν έπεσαν!
Μα δεν πέφτουν!
Από μια λάμψη ξεφύτρωσε ελιά
Του έγινε μάνα όλων
Και έκανε το χώμα από κάτω της χρυσάφι
Από μια λάμψη υψώθηκαν δυο παλικάρια στιβαρά
Ταΰγετος και Πάρνωνας τα ονόματά τους
Πατέρες κάθε πεδιάδας, κάθε ραχούλας, κάθε χαράδρας
Από μια λάμψη βρέθηκε η μάνα να κρύβει τα δάκρυά
Του αποχωρισμού για το παιδί της,
Πίσω από τις σφιγμένες της γροθιές
Η Σπαρτιάτισσα μάνα ήταν.
Τοια άλλη...
Από μια λάμψη έζησαν και ξεψύχησαν άνθρωποι

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

βράβευσης

Μια ακόμη βράβευση...

Η συμμαθήτρια μας Μαρία Τουρνά συμμετείχε στο διαγωνισμό που προκήρυξε ο Πανεπειρωτικός Σύλλογος Πατρών με θέμα: "[Μαρτυρικά χωριά: ζωντανόι θρύλοι της ιστορίας](#)".

Ακολουθεί το ποίημα της συμμαθήτριας και το βραβείο για τη συμμετοχή της. Η συντακτική μας ομάδα τη συγχαίρει ολόψυχα!

Ξημερώνει...

Σκότος τη μέρα κυβερνά,
την ηλιαχτίδα διώχνει,
καπνός και θραύσματα παντού
σύννεφα μαύρα του ουρανού...

Όχι απλοί άνθρωποι
Άνθρωποι που η ακτινοβολία τους θάμπωσε τον ήλιο
Περίεργο..
Μάλλον έτσι εξηγείται τελικά..
Η λάμψη αυτή δεν ήταν παρά μόνο
Η αντανάκλαση του ήλιου στην ασπίδα του Λεωνίδα.

Μαρίλια Φωτοπούλου, Β΄ Γυμνασίου

Ταξιδεύοντας στη Λακωνία

Ελεύθερα στη Σπάρτη περπατώ,
στη νήσο την ξακουστή.
Ολογυρίς πορτοκαλιές και αμπέλια,
πολύχρωμα πουλάκια που πετούν.

Έχω για συντροφιά μου τ' άλογό μου
και εξερευνούμε την Καστροπολιτεία
περνώντας μέσα από πλακόστρωτα σοκάκια.
Μα ο ήλιος μάς κρατά, δεν μας αφήνει.

Έπειτα πήγαμε στο φίλο μας,
το Λεωνίδα, τον ήρωα των Θερμοπυλών.
Μαζί του βγάλαμε αμέτρητες φωτογραφίες
προσφέροντας του ευλαβικά ένα λουλούδι.

Με το καράβι μου έπλευσα
σε ένα μικρό νησί, το Γύθειο.
Εκεί ξαπόστασα κι απόλαυσα
θαλασσινά μ' ένα ποτήρι ούζο.

Τρέχοντας πήγα στη Μονεμβασιά,
για να προλάβω το μοναδικό ηλιοβασίλεμα
και την ωραία θέα.
Χάζευα τ' αφρισμένα κύματα με δυο γάτες παρέα.

Τι κρίμα πέρασε η ώρα!
Ο ήλιος έδυσε. Πρέπει σίτι να πάω.
Μα αύριο είναι άλλη
και όλα πάλι απ' την αρχή!

Ορμάω προς την παραλία
κάνω βουτιά και σε μεγάλο βάθος φτάνω
παίρνω αγκαλιά ένα δελφίνι
και στη μητέρα που έξω με περίμενε γυρνάω.

Ασα, να, ακούω τη φωνή της!
Πρέπει να φύγω, δελφινάκι μου,
είναι Αύγουστος, μην το ξεχνάς
πρέπει να πάω στο Παναγύρι,
με περιμένει ο Μυστράς.

Κυριακή Μηνακάκη, Α΄ Γυμνασίου

Χωριά πνιγμένα στη φωτιά,
με σπίτια ερειπωμένα,
σοκάκια θλίψης με σκιές
στα μαύρα όλα ντυμένα.

Σιγή στην πλάση επικρατεί,
εχθρός εξουσιάζει,
μα την απέραντη σιωπή
σφαίρα εχθρού τη σπάζει.

Η ώρα πέντε το πρωί,
ημέρα ξημερώνει,
οι άνδρες στο απόσπασμα·
ζωή γι' αυτούς τελειώνει .

Γυναίκες μένουν μόνες τους,
παιδιά στην πείνα ζούνε,
ποτέ τους δεν κατάφεραν
τη λευτεριά να δούνε.

Μαρία Τουρνά, Β΄ Γυμνασίου

Από τις συναντήσεις της ομάδας μας

Ένας μικρός δημοσιογράφος μάς εμπνέει!

Σε μία από τις καθιερωμένες συναντήσεις της Παρασκευής, παρακολουθήσαμε την ελληνική ταινία «Ο Ψύλλος» του Δημήτρη Σπύρου (1990). Πρόκειται για μία βραβευμένη ταινία, που διαδραματίζεται το 1965 σε ένα μικρό χωριό του Ολύμπου, με πρωταγωνιστή τον Ηλία, ένα μαθητή της ΣΤ' Δημοτικού, που ασχολείται με τη δημοσιογραφία. Επομένως, το θέμα της ταινίας αυτής σχετίζεται άμεσα και με τις δικές μας αναζητήσεις και τους στόχους του προγράμματός μας.

Η υπόθεση της ταινίας

Ο Ηλίας γράφει μία εφημερίδα, που έχει τίτλο «Ο Ψύλλος». Τη στέλνει με το ταχυδρομείο σε διάφορα μέρη της Ελλάδας. Ωστόσο, στην συντηρητική κοινωνία της δεκαετίας του '60, η κλίση του αγοριού στη δημοσιογραφία δεν εκλαμβάνεται με τον καλύτερο τρόπο. Ο μοναδικός συμπαραστάτης του στο χωριό είναι ο επονομαζόμενος Γαλαξίας, ο διαφορετικός του χωριού, που του υπόσχεται πως κάποτε θα τον πάει στην Αθήνα, να δει πώς τυπώνονται οι εφημερίδες. Ο μικρός Ηλίας αντιμετωπίζει ειρωνικές συμπεριφορές και σχόλια, ενώ το δημοσιογραφικό του ταλέντο αποθαρρύνεται και από το δάσκαλο του χωριού, που κρίνει πως η ενασχόληση με την εφημερίδα αποσπά τον ήρωά μας από την καθημερινή σχολική μελέτη του. Επίσης, καβγαδίζει με τον πατέρα του για την αποστολή της εφημερίδας σε άλλους τόπους, μια που η οικογένεια δε διαθέτει οικονομική ευχέρεια.

Μια μέρα, καταφθάνει στο χωριό ο Νομάρχης και ο Ηλίας τον συναντά στο καφενείο του χωριού, για να του ζητήσει επιχορήγηση για την εφημερίδα του. Ο Νομάρχης, όμως, συμβουλευόμενος τον δάσκαλο, μαθαίνει για τη μέτρια επίδοση του Ηλία στο σχολείο, και του κόβει τα όνειρα για υποστήριξη του «Ψύλλου». Το γεγονός αυτό πυροδότησε την απόφαση του Ηλία να εγκαταλείψει το χωριό..

Όλα αλλάζουν όταν, κατά τη διάρκεια της απουσίας του Ηλία, φτάνει στο χωριό μια δημοσιογράφος από την Αθήνα, με σκοπό να πάρει συνέντευξη από το μικρό δημοσιογράφο. Το γεγονός αυτό προσπαθούν να εκμεταλλευτούν οι τοπικές αρχές του χωριού προς τα συμφέροντά τους, για να φανούν μέσω του «Ψύλλου» στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Για να διαβάσετε περισσότερα στοιχεία για την ταινία και κριτικές γι' αυτήν, πατήστε εδώ

Ο Γαλαξίας με τον μικρό Ηλία, τον «Ψύλλο» (Στιγμιότυπο από την ταινία)

Μπορείτε, επίσης, να διαβάσετε το ομώνυμο βιβλίο.

Μετά από ολιγοήμερη παραμονή εκτός του χωριού του, ο Ηλίας γυρνά, με την παρότρυνση των κατοίκων, και συναντά τη δημοσιογράφο, η οποία του προσφέρει συμβολικά δώρα και τον πηγαίνει μια εκδρομή για να δει για πρώτη φορά τη θάλασσα. Ακολουθεί πρωτοσέλιδη δημοσίευση στην αθηναϊκή εφημερίδα που εργάζεται η δημοσιογράφος προς τιμήν του Ηλία, του νεότερου δημοσιογράφου του κόσμου και του «Ψύλλου» του.

Γεωργία Μηλιάκου

Σκέψεις σχετικά με την ταινία

Η ταινία αυτή έχει πολλά να μας δείξει και να μας διδάξει. Αρχικά, μας φανερώνει στοιχεία μιας μικρής αγροτικής κοινωνίας εκείνης της εποχής: η εκπαίδευση ήταν ο πρωταρχικός παράγοντας της κοινωνίας, τα καφενεία ήταν ανδροκρατούμενα, ενώ οι γυναίκες ύφαιναν όλη μέρα· ο τελάλης μετέφερε τις ειδήσεις, ενώ ο ταχυδρόμος έφερνε γράμματα μεταναστών, με το άλογο και τη ντουντούκα. Αποτυπώνονται οι ασχολίες των κατοίκων, ο τρόπος σκέψης τους, τα παιχνίδια των παιδιών, οι αυταρχικές παιδαγωγικές μέθοδοι. Παρατηρήσαμε, επίσης, ότι και εκείνη την εποχή υπήρχαν κάποιοι που προσπαθούσαν να εκμεταλλευτούν οτιδήποτε, με σκοπό να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους. Έτσι, μολονότι οι αρχές του τόπου ειρωνεύονταν αρχικά τον Ηλία, μετά τη δημοσιότητα που απόκτησε το χωριό τους από το ρεπορτάζ της δημοσιογράφου, άρχισαν να σκέφτονται πώς θα αποκομίσουν οικονομικά οφέλη από την αύξηση του τουρισμού. Επίσης, είδαμε πόσο απομονωμένο ήταν ένα ξεχωριστό παιδί από τους συμμαθητές του και από τους μεγαλύτερους που δεν μπορούσαν να κατανοήσουν το πάθος του για τη δημοσιογραφία και επικοινωνία με τον κόσμο πέρα από το μικρό χωριό.

Η ομάδα μας παρακολούθησε την ταινία αυτή με μεγάλο ενδιαφέρον και στη συνέχεια συζήτησε για τα παραπάνω θέματα. Θα την προτείναμε, λοιπόν, ανεπιφύλακτα στους συμμαθητές μας.

Μηλιάκου Γεωργία

Η ταινία «Ο ψύλλος» μας μεταφέρει ομαλά σε μια εποχή όπου οι απομακρυσμένες περιοχές της Ελλάδας ήταν παραμελημένες και οι κάτοικοι ήταν γεμάτοι προκαταλήψεις και στερεότυπα. Ο ήρωας μας, σαν σύγχρονος Ευριπίδης, εναντιώνεται έμπρακτα σε όλα αυτά μέσα από το πανάκριβο μελάνι και το δυσεύρετο χαρτί. Εκδίδει μία εφημερίδα, απαξιωμένη από τους κατοίκους του χωριού... Μετά από κάποιο

Η δημοσιογράφος παραδίδει τα δώρα της, ένα κιβώτιο με τα σύνεργα του δημοσιογράφου, στον «Ψύλλο» (στιγμιότυπο από την ταινία)

Δείτε την ταινία στο [youtube](#).

χρονικό διάστημα, το χωριό επισκέπτεται μια νεαρή δημοσιογράφος, με σκοπό να συναντήσει από κοντά τον Ψύλλο, που είχε γίνει γνωστός στο Πανελλήνιο για το δημοσιογραφικό του ταλέντο. Ξαφνικά οι συγχωριανοί του άλλαξαν τη στάση τους απέναντί του, μια που είχε ήδη γίνει τόσο γνωστός...

Αυτή η ταινία μου άρεσε, διότι μας παρουσιάζει τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις μιας άλλης εποχής, πολλά από τα οποία δυστυχώς ισχύουν μέχρι σήμερα και μας περνά το εξής μήνυμα: «Ο άνθρωπος αν έχει θέληση ξεπερνά τις δυσκολίες και πετυχαίνει τους στόχους του»

Χριστίνα Γιαννακοπούλου

Αυτή η ταινία με συγκίνησε πολύ, γιατί το αγόρι είχε πάθος και αυτό του έδινε τη δύναμη, ώστε να μην τα παρατάει με την πρώτη δυσκολία, να προσπαθεί ακόμα και την στιγμή που όλα φαινόταν ματαιάκια και φαινόταν ότι δεν υπήρχε διέξοδος στα προβλήματά του.

Αλεξάνδρα Δαλιάνη

*****

Παραδοσιακά έθιμα του Πάσχα

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης γιατί η σταυρική Θυσία του Ιησού Χριστού έδειξε ότι ο Θεός πονάει για τον άνθρωπο και τα ανθρώπινα βάσανα. Είναι γιορτή της αγάπης. Με τη γιορτή αυτή της Ανάστασης του ξαναγεννιέται η ίδια η ζωή.

Με την είσοδο στην Μεγάλη Εβδομάδα εντείνεται η νηστεία της Σαρακοστής. Σε μερικούς μάλιστα τόπους τις τρεις πρώτες ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας δεν τρώνε τίποτα, παρά μόνο λίγο νερό το βράδυ, ιδίως τα κορίτσια, γιατί πιστεύουν ότι «νηστικής καρδιάς πιάνει η ευχή», ελπίζοντας να βρουν γαμπρό.

Η Μεγάλη Εβδομάδα είναι εβδομάδα καθολικού πένθους. Η διασκέδαση είναι απαγορευμένη. Ακόμα και η εργασία, όπως και κάθε βιοτική μέριμνα ή τέρψη, είναι σημαντικό να σταματήσει, επειδή ο Χριστός είναι σταυρωμένος. Οι μόνες επιτρεπτές εργασίες είναι:

- ο καθαρισμός των σπιτιών και
- η προετοιμασία των αναγκαίων για το Πάσχα εργασιών.

Η εις Άδου κάθοδος

Έθιμα σχετικά με το ψωμί

Στη Σπάρτη

Τη Μεγάλη Τετάρτη παρασκευάζεται η νέα ζύμη από το αλεύρι που ευλογήθηκε στο μεγάλο Ευχέλαιο, το προζύμι της χρονιάς. Τα παλιά χρόνια πίστευαν ότι η ζύμη του ψωμιού είναι δυνατόν, από την πολυκαιρία και την μακρόχρονη χρήση, να εξασθένησε, να έχασε την αρχική της καθαρότητα και δύναμη, όπως και η φωτιά και όλα τα πράγματα που μεταχειριζόμαστε έναν ολόκληρο χρόνο. Για αυτό πρέπει και αυτή να ανανεωθεί, για να αποκτήσει νέα, πλήρη και τέλεια δύναμη.

Στην Αθήνα

Τη Μεγάλη Τετάρτη η εκκλησάρισα πήγαινε από σπίτι σε σπίτι και μάζευε αλεύρι και το ζύμωνε χωρίς προζύμι. Ο Ιερέας ακουμπούσε πάνω τον Σταυρό με το Τίμιο Ξύλο και το ζυμάρι ανέβαινε. Αυτό θα ήταν το προζύμι της χρονιάς. Η εκκλησάρισα το μοίραζε κατόπιν στα σπίτια. Με αυτό ζύμωναν και τις κουλούρες τις Λαμπρής.

Στην Κρήτη

Την ώρα που λέει ο Ιερέας το πρώτο Ευαγγέλιο της Μεγάλης Παρασκευής, η παπαδιά κρατάει λίγο αλεύρι και νερό και κάνει προζύμι με τις ευχές του Ευαγγελίου και το προζύμι ανεβαίνει. Το «καινούργιωμα» της ζύμης γίνεται και με τα άνθη του Επιταφίου ως εξής:

Το Μεγάλο Σάββατο όταν θα απολειτουργήσει ο Ιερέας, παίρνουν τα μυρωδικά κάτω από το σώμα του Χριστού από τον Επιτάφιο και τα βράζουν με νερό και ζυμώνουν το προζύμι ή το ζυμώνουν με ζεστό νερό και κατόπιν το σκεπάζουν με μυρωδικά και ανεβαίνει. Έτσι «καινουργιώνουν» το προζύμι.

Γιατί κάνουμε... τόση φασαρία το Μεγάλο Σάββατο;

Το Μεγάλο Σάββατο η λαϊκή ψυχή, η τόσο θλιμμένη από το πένθος της Μεγάλης Παρασκευής, αρχίζει να ανακουφίζεται με τον Μεγάλο Εσπερινό το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου. Με τη συνεργασία και του ίδιου του Ιερέα διαδραματίζονται στην εκκλησία θορυβώδεις σκηνές που αποβλέπουν προφανώς στον εκφοβισμό και στην εκδίωξη του δαίμονα που караδοκεί κάπου εκεί θέλοντας να αντιδράσει στην Ανάσταση του Κυρίου και τη σωτηρία της ανθρωπότητας.

Πηγή: Γ.Α.Μέγας, Ελληνικές γιορτές και έθιμα της λαϊκής λατρείας

Επιλογή-Επιμέλεια: Κατερίνα Χούπη

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ... ΠΟΙΗΜΑΤΟ-ΛΕΞΟ

□ □ □ □ Π □ □ □ Σ

Α □ □ Α

□ □ □ Σ □ □ □ Η

Χ □ □ □ □ □ Σ

□ □ □ □ Α □ □ □ Σ

1. Την αναστάσιμη βραδιά δεν τις κρατούν μόνο οι παπάδες, όλος ο κόσμος τις κράτα και είναι οι γνωστές ..... (8 γράμματα)
2. Είναι βαμμένα σαν το αίμα, μα τα τρώω, δεν είναι ψέμα! (4 γράμματα)
3. Το θάνατο νικώντας ήρθε ξανά στη γη, το φως φέρνει και πάλι, του Χριστού η ..... (8 γράμματα)
4. Για των ανθρώπων όλα τα λάθη περνάει τα δικά Του Πάθη, παρόλα αυτά τα υπομένει και τέλος δείχνει τι σημαίνει να ζει κανείς, να μην πεθαίνει. (7 γράμματα)
5. Στον τάφο το μαρτυρικό ένα λουλούδι πάω κι εγώ. Αφού έχει τώρα στολιστεί, στην πόλη θα περιφερθεί, για να τον δουν οι χριστιανοί κι η μνήμη Του να τιμηθεί . (9 γράμματα)

Το σταυρόλεξο εμπνεύστηκαν και δημιούργησαν η Ελίζα Ψηλακάκου και η Νικολία Δαλιάνη (Α΄ Γυμνασίου)

Τα μεγάλα πράγματα θέλουνε μεγάλη αφοσίωση!

Στις 18 Δεκεμβρίου 2013, τα μέλη του προγράμματος που ασχολείται με τα αρχαία θέατρα της Ελλάδας, που φοιτούμε στη Γ' τάξη του σχολείου μας, παρευρεθήκαμε στην εκδήλωση που έγινε προκειμένου να παρουσιαστεί η μελέτη αποκατάστασης του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης, μετά από την πρώτη φάση των εργασιών.

Μετά τη λήξη της, μεταβήκαμε σε μια μικρότερη αίθουσα, όπου είχε προγραμματιστεί συζήτηση με τον πρόεδρο του σωματίου «Διάζωμα», κ. Σταύρο Μπένο. Αρχικά, εκφράσαμε την ικανοποίησή μας για την υλοποίηση αυτού του έργου, θαυμάσαμε την επιμονή και το όραμα όλων των εμπλεκόμενων και ευχηθήκαμε να πραγματοποιηθεί κάποια στιγμή η ολική αναστήλωση του θεάτρου, θεωρώντας πως κάτι τέτοιο θα αφήσει την πόλη να «αναπνεύσει».

Ο διάλογος βασίστηκε σε μια φράση του Κένεντι, του προέδρου της Αμερικής, η οποία είχε εντυπωσιάσει τον κ. Μπένο, όταν ο ίδιος ήταν στην ηλικία μας: «μην κοιτάτε τι κάνει το κράτος για εσάς αλλά τι θα κάνετε εσείς για την πατρίδα». Την αίσθησή του για την ανάγκη προστασίας των αρχαίων μνημείων την επαλήθευσε, όταν ήταν υπουργός πολιτισμού.

Τότε ήταν που πήρε την απόφαση να αφήσει την

Διαβάσαμε στο διαδίκτυο...

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης βρίσκεται στα βόρεια της σύγχρονης πόλης και στη νότια κλιτύ του λόφου της Ακρόπολης. Αποτελούσε σημείο αναφοράς για την αρχαία Σπάρτη. Η κατασκευή του χρονολογείται στην πρώιμη ρωμαϊκή εποχή, γύρω στο 30- 20 π.Χ.

Το θέατρο ξεχωρίζει για το μέγεθός του, την ποιότητα και την πολυτέλεια της κατασκευής του, που αντανακλάται στη χρήση εγχώριου λευκού μαρμάρου. Με διάμετρο κοίλου 141 μέτρα ήταν ίσως το μεγαλύτερο θέατρο στον ελλαδικό χώρο. Συγκρίνεται με αυτό της Δωδώνης με διάμετρο κοίλου 136 μέτρα και της Μεγαλόπολης με διάμετρο 131 μέτρα. Υπολογίζεται δε, ότι ήταν σχεδιασμένο για να υποδέχεται 17.000 θεατές, χωρητικότητα που υπερβαίνει κατά πολύ εκείνη του αρχαίου θεάτρου της Επιδαύρου.

Στο κυρίως θέατρο υπήρχαν δέκα κλίμακες και εννιά κερκίδες, ενώ στο επιθέατρο 17 κλίμακες και 16 κερκίδες. Με την εκπόνηση της μελέτης προέκυψε η πιθανή ύπαρξη ακόμα ενός διαζώματος (δεύτερο επιθέατρο).

Τα εδώλια είναι στο σύνολό τους

πολιτική και να ασχοληθεί με αυτό που πάντα ήθελε. Έτσι, δημιουργήθηκε μετά από 10 χρόνια προσπάθειας ένα κίνημα πολιτών, το «Διάζωμα», το οποίο τώρα έχει ως μέλη ανθρώπους από όλη την Ελλάδα. Σχετικά με την προσφορά του σωματίου στο θέατρο της πόλης μας, χαρακτηριστικά ανέφερε πως για τη μελέτη, εάν η προκήρυξη γινόταν από το κράτος, θα απαιτούνταν 500.000 ευρώ και 5 χρόνια. Το «Διάζωμα», ωστόσο, τελείωσε τη μελέτη με 100.000 ευρώ σε 1 χρόνο. Το συγκεκριμένο θέατρο αποτελούσε μια μεγάλη προτεραιότητα για τον κ. Μπένο και τους συνεργάτες του, καθώς, όπως μας δήλωσε, «θα είναι μια μεγάλη ιστορική αδικία η Σπάρτη να μην αποκαταστήσει αυτό το κορυφαίο μνημείο».

Όταν ρωτήθηκε πώς οραματίζεται την Ελλάδα μετά την αναστήλωση των διάφορων αρχαίων θεάτρων, απάντησε ότι αυτό που ονειρεύεται είναι ένα κράτος που να λειτουργεί με απόλυτα αξιοκρατικό τρόπο. Με αυτό τον τρόπο «όλα μπορούν να αλλάξουν». Επιπλέον, υπενθύμισε πως η κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας προήλθε από το κράτος, το οποίο υπήρξε σπάταλο, χωρίς να σέβεται τον πολίτη.

Όσον αφορά τις λύσεις που μπορεί να δοθούν για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, μάς πρότεινε να γίνουμε ενεργοί πολίτες, υποστηρίζοντας ότι τα μνημεία μας θα επιζήσουν μόνο αν τα αγαπήσουν οι πολίτες. Έχοντας εξασφαλίσει τη στήριξη των τοπικών πληθυσμών,

μαρμάρινα και μονολιθικά. Η ορχήστρα αποτελεί το κεντρικό και σημαντικότερο μέρος του θεάτρου και είχε σχήμα πέταλου. Ξεχωρίζουν οι μαρμάρινοι θρόνοι με τα λεοντοπόδαρα και τα ανθέμια που βρέθηκαν κατά τις ανασκαφές και ήταν τοποθετημένοι εντός της ορχήστρας.

Εξάλλου, η χρήση κινητής σκηνής υποδηλώνει την ανάγκη για ύπαρξη ελεύθερου χώρου, πιθανότατα γιατί το θέατρο χρησιμοποιήθηκε ως τόπος δημόσιων συναθροίσεων και πάνδημων θρησκευτικών εορτών. Στο τέλος του 1ου μΧ. αιώνα, το θέατρο απέκτησε σταθερή μνημειώδη διώροφη μαρμάρινη σκηνή, κορινθιακού ρυθμού.

Από την τεκμηρίωση του μνημείου έγινε φανερό, ότι το θέατρο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα οικοδομήματα της αρχαίας Σπάρτης, ιδιαίτερα μεγάλων διαστάσεων, σπουδαίο τεχνικό και τεχνολογικό επίτευγμα. Πρόκειται για εξαιρετικό σωζόμενο δείγμα του είδους του, ιδιαίτερου αρχαιολογικού, αρχιτεκτονικού και καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος.

[Περισσότερα... \(εφ. Η Καθημερινή\)](#)

τα μνημεία θα μπορέσουν να αποδώσουν και στην οικονομία, αφού θα αξιοποιηθούν για τους τουρίστες, οι οποίοι θα έχουν πλέον κίνητρα για να τα επισκέπτονται.

Τέλος, αναφέρθηκε στις εμπειρίες που έχει αποκομίσει από την προσπάθειά του αυτή στον τομέα του πολιτισμού, διαβεβαιώνοντάς μας πως είναι ό, τι καλύτερο έχει ζήσει. Κλείνοντας, μοιράστηκε μαζί μας την ανάμνηση της ιδιαίτερης συνάντησής του με το Μάνο Χατζιδάκι, η οποία συντέλεσε στη ριζική αλλαγή της ζωής στην Καλαμάτα, όπου ήταν Δήμαρχος για αρκετά χρόνια.

Απομαγνητοφώνηση συνέντευξης, ρεπορτάζ και επιμέλεια:

Βερενίκη Μόρσινκ-Παλούμπα και Αλεξάνδρα Νικολοπούλου

***

Ολόκληρη η συνέντευξη του κ. Σταύρου Μπένου

Β.Μ.-Π.: Η βασική ερώτηση που σκεφτήκαμε και μας εντυπωσίασε είναι πώς από πολιτικός φτάσατε να γίνετε πρόεδρος του «Διαζώματος»; Γιατί ήταν μια αλλαγή που ίσως κάποιος άλλος να μην την έκανε.

Στ. Μπένος: Ναι... Η ερώτηση είναι πολύ συγκινητική για μένα, ιδίως όταν μου τη θέτει ένα νέο παιδί. Για τους μεγάλους δεν το φαντάζομαι καν... Από μικρός, στην ηλικία σας, και από το Δημοτικό ακόμα, από ένα τυχαίο γεγονός, λάτρεψα την αρχαία μας κληρονομιά. Ένας δάσκαλος μάς πήγε σε ένα μνημείο της Καλαμάτας, όχι τόσο παλιό, το κάστρο της, ένα μνημείο που έγινε στη Φραγκοκρατία από το 1200 μ.Χ. Και εκεί λοιπόν, εγώ βομβάρδισα αυτόν που μας έκανε την περιήγηση, ο οποίος δεν ήταν αρχαιολόγος αλλά ένας άνθρωπος που τον σεβόμαστε όλοι και είχε αφιερώσει τη ζωή του στα αρχαία. Ήταν ο ξεναγός του κάστρου, ο μπάρμπα-Γιάννης. Ήταν μια βιβλική μορφή. Καθώς με είδε ότι είχα μεγάλο ενδιαφέρον, με πήρε από το χεράκι για να μου πει κάτι παραπάνω. Τα άλλα παιδιά άρχιζαν να παίζουν. Είχαν βαρεθεί λιγάκι. Κάναμε μια βόλτα και μου είπε την ιστορία της πριγκίπισσας Ιζαμπώ. Από τότε εγώ λάτρεψα τα

Στ. Μπένος: τι με ενέπνευσε, όταν ήμουν στην ηλικία σας

«Τα μεγάλα πράγματα θέλουμε μεγάλη αφοσίωση! Σκεφτείτε ότι μόνο η προετοιμασία του «Διαζώματος» κράτησε 10 χρόνια, προκειμένου να είναι η αφετηρία μιας σοβαρής δουλειάς από πολίτες, για να βοηθήσουν την κοινωνία και την πατρίδα τους. Κι εμένα όταν ήμουν στην ηλικία σας με συνεπήρε μια φράση του Κένεντι, του προέδρου της Αμερικής, ο οποίος όταν ανέλαβε την προεδρία της Αμερικής έβγαλε μια καταπληκτική ομιλία, που έχει μείνει ιστορική. Τελειώνοντας, κάλεσε τους πολίτες, λέγοντάς τους «μην κοιτάτε τι κάνει το κράτος για εσάς, αλλά τι θα κάνετε εσείς για την πατρίδα». Αυτό είναι στο επίκεντρο της φιλοσοφίας του «Διαζώματος». Επίσης μια μεγάλη ρήση του σπουδαίου διανοητή και συγγραφέα Ν. Καζαντζάκη, ο οποίος είχε πει «Να αγαπάς την ευθύνη. Να αισθάνεσαι ότι εσύ είσαι υπεύθυνος να σώσεις τον κόσμο. Και άμα δεν τον σώσεις, εσύ θα φταις». Όλοι όσοι ασχολούμαστε με το «Διάζωμα» έχουμε αυτή την πεποίθηση».

μνημεία και ό,τι έκανα, αυτό ήταν στο επίκεντρό μου. Δηλαδή και δήμαρχος όταν ήμουν και υπουργός φρόντιζα για αυτά τα πράγματα. Αλλά κάποτε ήθελα να απελευθερωθώ απ' όλα και να αφοσιωθώ εντελώς. Είναι σαν να λες αγαπώ αυτό το πράγμα, αλλά υπάρχουν και κάποια άλλα που δεν με αφήνουν να δοθώ ολοκληρωτικά σ' αυτό. Αυτή η ανάγκη μου γεννήθηκε ακόμη περισσότερο, αυτό είναι το παράδοξο, όταν ήμουν υπουργός Πολιτισμού. Γιατί όταν ήμουν υπουργός Πολιτισμού είδα ότι το υπουργείο από μόνο του είναι αδύνατο να σώσει αυτά τα μνημεία. Έπρεπε κι άλλοι πολλοί άνθρωποι να αφοσιωθούν σε αυτό το μεγάλο σκοπό. Και τότε λοιπόν πήρα την απόφαση κάποια στιγμή να αφήσω την πολιτική και να ασχοληθώ με μια κίνηση πολιτών που λέγεται «Διάζωμα», το οποίο έχει τώρα περίπου χίλια μέλη, ανθρώπους από όλη την Ελλάδα.

Και είναι πολλοί νέοι άνθρωποι και μάλιστα έχουμε και πάρα πολλές ομάδες που είναι γύρω από μας και δουλεύουν. Συλλόγους, αλλά και σχολεία που έχουν υιοθετήσει θέατρα. Θα ήταν ωραίο να το σκεφτείτε κι εσείς αυτόν το θεσμό. Είναι ο θεσμός υιοθεσίας από τα σχολεία. Συνεπώς ήταν μεγάλο το κίνητρο για μένα να κάνω αυτό που αγαπούσα. Και επιπλέον, αυτό που έζησα στο σεισμό της Καλαμάτας. Έμαθα ότι μόνο οι ψυχές των ανθρώπων είναι αυτές που δίνουν δύναμη και βάθος στη δουλειά που κάνει το κράτος μας. Θα σας πω ένα παράδειγμα για να καταλάβετε.

Στους σεισμούς της Καλαμάτας τις πρώτες σαράντα μέρες οι σεισμολόγοι έλεγαν ότι έπρεπε να μείνουν όλοι σε σκηνές, γιατί υπήρχε η λεγόμενη μετασεισμική ακολουθία. Στις σαράντα μέρες λοιπόν έπρεπε όλος ο κόσμος να μείνει σε σκηνές. Φανταστείτε 50.000 κατοίκους σε σκηνές. Το κράτος είχε την τροφή, γιατί δε λειτουργούσε ούτε η αγορά για να ψωνίσουμε. Είχε κονσέρβες, αυτό που λέμε ξηρά τροφή. Όμως, ήρθαν ενισχύσεις από την Ελβετία και την Αυστρία και έβαλαν καζάνια με ζεστό φαγητό!

Αντίστοιχα, το κράτος μας, με τις δικές του δυνάμεις, στα 40 χρόνια της μεταπολίτευσης καταπίαστηκε με μόλις 10 θέατρα. Μέσω του «Διαζώματος», που πολλαπλασιάζει ποσοτικά και ποιοτικά το αποτέλεσμα του κράτους, αυτή τη στιγμή έχουμε ένα πρόγραμμα 50 θεάτρων, μέσα σε μόλις 5 χρόνια! Για τη μελέτη του θεάτρου, αν έκανε την προκήρυξη το κράτος, χρειαζόταν 500.000 ευρώ και 5 χρόνια. Το «Διάζωμα» τελείωσε τη μελέτη με 100.000 ευρώ σε 1 χρόνο. Μετά από αυτό στοχεύουμε στην αναστήλωσή του.

Τα μέλη της ομάδας μας μοιράζονται με τον Στ. Μπένο τις εντυπώσεις τους από την εκδήλωση

Κ.Κ.: «Βρήκα πολύ ενδιαφέρουσα την παρουσίαση. Μου άρεσε αρκετά που μάθαμε για το μέλλον του θεάτρου της Αρχαίας Σπάρτης, γιατί είναι το σημαντικότερο μνημείο της πόλης μας.

Ε.Κ.: Εμένα μου έκανε εντύπωση η συγκίνηση που δείξατε για όσα γίνονται. Το ότι γίνεται κάτι τέτοιο στην πόλη μας θα την αναδείξει σίγουρα. Μέχρι τώρα η αρχαία Σπάρτη ήταν φημισμένη για κάποιους λόγους αλλά αν κάποιος την επισκεπτόταν δεν θα είχε την καλύτερη εντύπωση.

Στ. Μπένος: Δυστυχώς, έτσι είναι. Και οι ξένοι περιηγητές νιώθουν μεγάλη απογοήτευση. Το καλοκαίρι έγινε μια πολύ ωραία ομιλία από τον κ. Ματάλα, ο οποίος είπε «Η Γαλλική Επανάσταση έγινε εις το όνομα της αρχαίας Σπάρτης, όχι της Αθήνας». Και παραμένει το μεγαλύτερο ιστορικό γεγονός παγκοσμίως, γιατί άλλαξε τον κόσμο. Γιατί όλες οι μορφές της Γαλλικής Επανάστασης, ο Ροβεσπιέρος, ο Δαντόν είχαν τα ιδανικά της αρχαίας Σπάρτης. Για να καταλάβετε σε τι πόλη ζείτε.

Ν.Δ.: Πρώτα από όλα είμαστε πολύ χαρούμενοι που θα γίνει επιτέλους ένα

Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι όταν οι πολίτες προσπαθούν να μιμηθούν ο ένας τον άλλο δημιουργείται μια ευγενής άμιλλα, και αυτό είναι η ουσία στο «Διάζωμα». Είναι το πιο όμορφο πράγμα που έχω ζήσει!

Θ.Θ.: Κύριε Μπένο, γιατί επιλέχθηκε συγκεκριμένα το θέατρο της Αρχαίας Σπάρτης για αναστήλωση;

Στ. Μπένος: Γιατί η Αρχαία Σπάρτη μαζί με την Αρχαία Αθήνα ήταν οι πόλεις που μας έδωσαν τα περισσότερα και σημαντικότερα διδάγματα. Ήταν μια μεγάλη ιστορική αδικία η Σπάρτη να μην έχει αποκαταστήσει αυτό το κορυφαίο μνημείο, γι' αυτό και το σχέδιο αυτό τέθηκε ως μια μεγάλη προτεραιότητα για μας στο «Διάζωμα». Σκεφτείτε την απογοήτευση που νιώθει ο κόσμος όταν επισκεφτεί το θέατρο σήμερα. Τουλάχιστον να τους χαρίσουμε ένα από τα κορυφαία μνημεία της πόλης, για να το χαιρέσετε εσείς και οι επισκέπτες της.

Λ.Γ.: Θα ήθελα να σας ρωτήσω πώς οραματίζεστε την Ελλάδα μετά την αναστήλωση των διάφορων αρχαίων θεάτρων και ποια θα είναι τα οφέλη για τους τοπικούς πληθυσμούς και για τη χώρα γενικότερα.

Στ. Μπένος: Την Ελλάδα την οραματίζομαι γεμάτη φως και γεμάτη πολίτες, οι οποίοι θα διεκδικούν σε κάθε βήμα τους την αξιοκρατία. Δυστυχώς, η πατρίδα μας έζησε διάφορους κύκλους, που δε διατήρησε την ιστορία της και που μετέτρεψε το κράτος, για παράδειγμα, σε ένα κράτος συμφερόντων. Λυπάμαι που τα λέω αυτά, γιατί υπηρέτησα το κράτος με πολλούς τρόπους. Εγώ, λοιπόν, ονειρεύομαι ένα κράτος που να λειτουργεί με απόλυτα αξιοκρατικό τρόπο, γιατί, αν μεταρρυθμιστεί το κράτος μας και γίνει έτσι, τότε όλα μπορούν να αλλάξουν. Μπορεί να αλλάξει η υγεία, η παιδεία η καθημερινότητά μας, να προβληθούν καλύτερα τα μνημεία μας. Εξάλλου, στη χώρα μας η κατάρρευση της οικονομίας προήλθε από το κράτος. Ένα κράτος σπάταλο, που δε σέβεται τον πολίτη, που δεν προωθεί την ανάπτυξη σωστά.

Α.Ν.: Θα ήθελα να μας πείτε τι θα προτείνετε σε μας, τη νέα γενιά για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

τέτοιο έργο στη Σπάρτη, γιατί θα την ωφελήσει αρκετά. Πιστεύω ότι η επιμονή σας είναι συγκινητική πάνω στο έργο και επίσης μου άρεσε πολύ η παρουσίαση των σχεδίων. Εύχομαι κάποια στιγμή να πραγματοποιηθεί η ολική αποκατάσταση του θεάτρου.

Κ.Κο.: Με εντυπωσίασε το πόσα πολλά άτομα είναι πρόθυμα να προσφερθούν για την υλοποίηση αυτού του έργου. Μέσω αυτής της έρευνας, στο πλαίσιο του πολιτιστικού μας προγράμματος, καταλάβαμε ότι το θέατρό μας είναι πολύ σημαντικό, ίσως και ένα από τα σημαντικότερα. Προβληματίστηκα, γιατί τόσα χρόνια δεν έχουμε καταφέρει να το αναδείξουμε.

Α.Ν.: Αυτό που με εντυπωσίασε περισσότερο είναι η δωρεά που έγινε για το αρχαίο θέατρο από τον κ. Ματάλα, γιατί θα το αφήσει να «αναπνεύσει». Τα δέκα στρέμματα που παραχώρησε θα επιτρέψουν να υπάρξουν βοηθητικοί χώροι, χώροι αναμονής κλπ. Η αναστήλωσή του θα βοηθήσει και οικονομικά την πόλη και θα την αναδείξει περισσότερο στο εξωτερικό.

Λ.Γ.: Θα ήθελα να πω ότι αυτή η παρουσίαση μου άρεσε πάρα πολύ. Έμαθα αρκετά για τα μέρη του αρχαίου θεάτρου, για το αρχιτεκτονικό του σχέδιο και με ικανοποίησε το γεγονός ότι θα πραγματοποιηθεί τελικά η αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης και έτσι θα έχουμε ίσως τη δυνατότητα στο μέλλον να το επισκεπτόμαστε και να

Στ. Μπένος: Να γίνετε ενεργοί πολίτες! Αυτό θα σας πρότεινα. Φυλάξτε σ' ένα μέρος της ψυχούλας σας αυτή τη μεγάλη αποστολή που έχει ο καθένας από μας. Αυτά τα μνημεία θα επιζήσουν αν τα αγαπήσουν οι πολίτες και ιδιαίτερα εσείς. Δεν επιζούν ούτε με τη βοήθεια των σπουδαίων αρχαιολόγων μας, ούτε με πολλά χρήματα. Όπως ισχυρίζονται και αρχαιολόγοι από όλο τον κόσμο, η καλύτερη προστασία των μνημείων είναι η «καθολική», δηλαδή η μεγάλη αγκαλιά των πολιτών. Μόνο αν οι πολίτες ανοίξουν μια μεγάλη αγκαλιά και κάνουν τα μνημεία μέρος της καθημερινότητάς τους, τότε πραγματικά τα μνημεία όχι μονάχα θα αναστηλωθούν, αλλά θα παίξουν και ένα πρωταγωνιστικό ρόλο και στην ανάπτυξη της χώρας, στην αειφορία και στη βιώσιμη ανάπτυξη, που αυτό είναι και το όνειρό μας στο «Διάζωμα».

Κ.Κ.: Η αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης είναι ένα εξαιρετικά φιλόδοξο έργο. Ωστόσο, σε κάθε έργο υπάρχουν και προβλήματα. Πείτε μας, λοιπόν, ποια είναι αυτά και τι πιστεύετε ότι τα προκαλεί;

Στ. Μπένος: Το μεγάλο πρόβλημα είναι το μέλλον του θεάτρου. Η μελέτη αυτή έγινε σε ένα μέρος του *κοίλου*. Έγινε στην *ορχήστρα*, στις πρώτες σειρές των εδωλίων και στους τοίχους που προστατεύουν το μνημείο, τα πλευρικά αναλήμματα. Έχει εγκριθεί ένα ποσό για να συνεχίσουν τις ανασκαφές οι αρχαιολόγοι μας, να δούμε τι υπάρχει κάτω από το *κοίλον* και, κυρίως, αν θα ανακαλυφθούν επιπλέον καθίσματα. Συνεπώς, θα μεσολαβήσει μια ακόμα ανασκαφική έρευνα, για να δούμε την τελική μορφή του μνημείου.

Ν.Δ.: Αναφέρατε ότι θα θέλατε να ήσαστε από τη Σπάρτη. Αν καταγόσαστε από εδώ, θα είχατε αναλάβει ενεργό ρόλο και θα την προωθούσατε, αναστηλώνοντας όλα τα πολιτιστικά της μνημεία;

Στ. Μπένος: Ναι, θα ήμουν απόλυτα αφοσιωμένος. Όπως ήμουν και στην αρχαία Μεσσήνη. Εκεί, ακόμα και όταν ήμουν δήμαρχος, και ιδιαίτερα από το 1986 που ήρθε ο κύριος Θέμελης, συνεργάστηκα στενά μαζί του σε αυτό τον τομέα. Το ίδιο θα έκανα και στη Σπάρτη. Θα είχα σε μεγάλη προτεραιότητα και το αρχαίο θέατρο, αλλά και το Μυστρά, που είναι επίσης ένα κορυφαίο μνημείο.

παρακολουθούμε ωραίες παραστάσεις.

Θ.Θ.: Βρήκα ενδιαφέρουσα την παρουσίαση και θα ήθελα να αναστηλωθεί το θέατρο της αρχαίας Σπάρτης.

Β.Μ.-Π.: Το ότι μια ομάδα από παιδιά ήρθε να παρακολουθήσει την εκδήλωση δείχνει ότι ενδιαφερόμαστε για την υλοποίηση του σχεδίου και ότι με την αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου θα έχουμε ένα λόγο να διαφημίζουμε την πόλη μας».

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης.

Στο βάθος ο Ταΰγετος.

Ε.Κ.: Δηλώσατε πως θα ήταν επιθυμητή η σύνδεση του αρχαιολογικού χώρου με τον πρωτογενή τομέα. Τι εννοείτε με αυτό;

Στ. Μπένος: Η περιπέτειά μου στο «Διάζωμα», στην πρώτη φάση περιείχε αυτό. Φανταστείτε ότι τα πρώτα χρόνια θέλαμε να ενώσουμε δύο πολιτισμικά συστήματα: τα μνημεία και τον πρωτογενή τομέα. Θέλαμε να τα ενώσουμε με το αρχαίο ελληνικό τρίπτυχο: **ελιά - σιτάρι - κρασί**. Αλλά υπήρχαν εμπόδια, καθώς και συζητήσεις και συγκρούσεις. Δημιουργήθηκε το σωματείο, που λεγόταν «Διάλογος». Εγκρίθηκε από το Πρωτοδικείο και μετά σταμάτησε. Είδαμε ότι μπορεί να είχε δυσκολίες. Το κομμάτι των μνημείων λειτουργούσε εθελοντικά, με δωρεές, χορηγούς, ενώ το άλλο ήταν το κομμάτι της αγοράς. Άρα, δε συνδυάζονταν τόσο καλά. Έτσι, με ένα πρόγραμμά μας έγινε αυτή η συνάντηση. Συνεννοηθήκαμε με τα όργανα της Ευρώπης που θέλουν τα μνημεία να παίξουν ένα δυναμικό ρόλο στην ανάπτυξη της Ελλάδας. Δεν τα θέλουν μόνο ως επισκέψιμους χώρους, αλλά να είναι και πρωταγωνιστές της **βιώσιμης ανάπτυξης** της χώρας μας. Τα μνημεία θα πρέπει να αποδώσουν στην οικονομία, δηλαδή να αξιοποιηθούν για τους τουρίστες, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν κίνητρα για να επισκεφθούν όχι μόνο τα γνωστά, αλλά και τα πιο άγνωστα μνημεία μας. Άρα, λοιπόν, θέλουμε ουσιαστικά να μετακινήσουμε το κέντρο βάρους από τα επώνυμα μνημεία στις επώνυμες **διαδρομές**.

Κ.Κ.: Έχετε βοηθήσει στην αναστήλωση πολλών αρχαίων θεάτρων μέχρι σήμερα;

Στ. Μπένος: Πενήντα. Και αν επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Διαζώματος, στην ενότητα «Πρόσδος εργασιών στο διαδίκτυο» θα δείτε πόσα θέατρα είναι στο πρόγραμμα, σε τι φάση βρίσκονται, τι χρηματοδότηση έχουν κ.ά.

Μ.Κ.: Αναφέρατε ότι έχετε πραγματοποιήσει την αναστήλωση αρκετών αρχαίων θεάτρων στην Ελλάδα. Μετά την πραγματοποίηση των έργων βλέπετε τους κατοίκους της περιοχής να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του θεάτρου, δηλαδή να το αξιοποιούν, να προσπαθούν να το προβάλλουν στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο και να δείχνουν ενδιαφέρον για τη συντήρησή του;

Στ. Μπένος: Γίνονται συγκινητικά πράγματα σε όλη την Ελλάδα, κυρίως από

Σταύρος Μπένος: Η συνάντησή μου με το Μάνο Χατζιδάκι

«Θα σας αναφέρω ένα περιστατικό που δεν έχω δημοσιοποιήσει: Όταν έγινα δήμαρχος, ήμουν ακριβώς τριάντα χρόνων. Ήθελα να κάνω δύο πράγματα στην πόλη, που αφορούσαν το ένα τον πολιτισμό και το άλλο το περιβάλλον. Γι' αυτό συνάντησα το Μάνο Χατζιδάκι, ο οποίος με ρώτησε, γιατί πήγα σε αυτόν. Κι εγώ του απάντησα αυθόρμητα, λέγοντάς του πως όταν ήμουν μικρός ήθελα να κάνω μουσική, ζωγραφική, όμως δε μου τα έδιναν αυτά τα εφόδια. Και προς μεγάλη μου έκπληξη, αυτός ο σπουδαίος άνθρωπος δάκρυσε. Και μου έστειλε όλο το *Τρίτο πρόγραμμα* της ΕΡΤ δωρεάν στη Καλαμάτα και με βοήθησε πάρα πολύ να γίνουν τα εργαστήρια τεχνών, που άλλαξαν ριζικά τη ζωή της πόλης».

σχολεία, αλλά και από συλλόγους. Θα σας πω ένα παράδειγμα από μια γειτονική περιοχή: Στο αρχαίο θέατρο στον Ορχομενό Αρκαδίας, ένα μικρό θέατρο, όχι τόσο γνωστό όσο της Σπάρτης, υπάρχει μια θεατρική ομάδα της Τρίπολης, η οποία ασχολείται με αυτό. Η πρόεδρος της ομάδας έκανε ένα θεατρικό δρώμενο που προσαρμόσε πέντε περίπου τραγωδίες και κωμωδίες με την ιστορία του Ορχομενού. Επίσης, στη Γόρτυνα του Ηρακλείου, περιοχή η οποία υπήρξε το κέντρο της Ρωμαιοκρατίας στην Κρήτη, διοργανώθηκε το καλοκαίρι φεστιβάλ από όλα τα σχολεία. Ακόμα ένα παράδειγμα είναι αυτό του Δήμου Μεσσήνης, ο οποίος αποφάσισε και οργανώνει διεθνές θεατρικό φεστιβάλ για τρίτη χρονιά, όπου λαμβάνουν μέρος σχολεία από διάφορες περιοχές και παρουσιάζουν τη δουλειά τους, γεγονός που δημιουργεί μεγάλη συγκίνηση. Και μια ιδέα που έχει προκύψει είναι η εξής: Να γίνει μια πρόταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και από όλες οι Σχολές Καλών Τεχνών της Ευρώπης, που είναι περίπου 80, να φιλοξενούνται κάθε καλοκαίρι οι φοιτητές που αριστεύουν με ένα έργο τους στην αρχαία Μεσσήνη. Να είναι δηλαδή η πρώτη εμφάνιση της δουλειάς των παιδιών σε αυτή τη συνάντηση νέων καλλιτεχνών στη Μεσσήνη.

Γ.Μ.: Αναφέρθηκε πιο πριν το πώς οραματίζεστε την Ελλάδα. Εγώ θα ήθελα να σας ρωτήσω για το πώς βλέπετε τη ζωή σας. Σκοπεύετε να μείνετε σε αυτό τον τομέα;

Στ. Μπένος: Όσο αντέχω. Δεν έχω να κάνω κάτι άλλο. Για μένα είναι ό, τι καλύτερο έχω ζήσει, αισθάνομαι πολύ καλά προς αυτό και είναι σαν να βλέπω την πατρίδα μας με έναν τρόπο πρόωρο. Άλλωστε αυτός είναι και ο ωραιότερος ορισμός που έχω ακούσει για την ουτοπία: *Ουτοπία είναι μια πρόωρη αλήθεια.* Έτσι κι εγώ είναι σαν να βλέπω μια πρόωρη πατρίδα.

Ο κ. Ι. Σταυρόπουλος αποτιμά τη συνάντηση με το Στ. Μπένο

«Πολιτική χωρίς όραμα δε γίνεται σε κανένα επίπεδο. Είτε στο επίπεδο της σχολικής κοινότητας είτε σε επίπεδο πανελλήνιο, πανευρωπαϊκό κλπ. Αν ο πολιτικός δεν έχει όραμα και αγάπη γι' αυτό που κάνει, δεν κάνει τίποτα.

Ο κ. Μπένος, απ' ό, τι κατάλαβα, σας κέρδισε και με το όραμα και με την αγάπη του».

Τις ερωτήσεις έθεσαν οι Κωνσταντίνα Κουκούση, Βερενίκη Μόρσινκ-Παλούμπα, Αλεξάνδρα Νικολοπούλου, Μελίνα Κουτσοβίτη, Γεωργία Μηλιάκου, Ελευθερία Κουτρουμάνη, Νόρια Δημάκη, Κωνσταντίνος Κόλλιας, μέλη του προγράμματος για τα θέατρα και της συντακτικής μας ομάδας, αλλά και οι Λάμπρος Γκίκας, Θανάσης Θεοφιλάκος. Συντονιστής της ομάδας ήταν ο υπεύθυνος του προγράμματος για τα αρχαία θέατρα κ. Ι. Σταυρόπουλος, καθηγητής Ψυσικής Αγωγής, τον οποίον ευχαριστούμε για τη συνεργασία.